

Solucionari (Miquel / Moreno)

Opció A

Carme Miquel, *Aigua en cistella*, Alzira, Bromera, 1999, p. 59-60

1. Comprensió del text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: l'amor en una edat madura; l'amor i la memòria; l'amor no correspost; la por davant el rebuig

Parts bàsiques del text

Primera part: plantejament de la narració

-Primer paràgraf (línies 1-7): plantejament de la situació (el protagonista se sent enamorat d'una desconeguda i evoca un amor seu adolescent)

Segona part: narració en paral·lel de l'amor passat i l'actual

-Segon paràgraf (línies 8-10): narració d'un episodi de l'amor passat (escriptura d'una carta i decepció davant el compromís de la dona estimada)

-Tercer paràgraf (línies 11-13): el protagonista havia pensat d'escriure una carta a la dona de la qual se sent ara enamorat i ho deixa córrer per temor de ser malentès.

-Quart paràgraf (línies 14-17): el protagonista suposa que aquesta dona d'ara no té compromisos i que viu sola.

-Cinquè paràgraf (línies 18-22): el protagonista recorda les seues experiències amoroses passades.

Tercera part: síntesi de la narració.

-Sisè paràgraf (línies 23-27): el protagonista clou el paral·lelisme entre la seu situació actual (immòbil en una cadira de rodes, veu passar una dona que estima) i la seu adolescència (estimava una dona i no gosava acostar-s'hi).

b) Resumeix el contingut del text en un màxim de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Indica i justifica cinc marques de modalització del text. [0'5 punts: 0'1 per cada exemple; si els exemples són diferents, encara que siguen del mateix tipus de modalització, també són vàlids]

El text és una narració en primera persona d'experiències presents i passades, íntimes i personals.

- a) Ús de verbs en primera persona
- b) Ús de pronoms de primera persona
- c) Ús de possessius de primera persona

- d) Ús d'adjectivació valorativa que delata la percepció que té el personatge de les coses: “*amor madur*”, “*amor platònic*”, “*lligat com estic a una maleïda cadira de rodes*”, “*càndids ulls blaus*”, “*cruel decepció*”, “*enorme tendresa*”...
 - e) Ús de lèxic que mostra els seus estats anímics, les seues opinions, les seues percepcions de les coses: *amor, atracció, sublimació, desig carnal, satisfer, torbava, patir, indiferència, passió, odi, por...*
 - f) Ús de construccions modals: “deu ser semblant”, “És possible que”, “no puc satisfer”, “supose que”...
 - g) Ús d'interrogacions retòriques que expressen els dubtes i les incerteses del personatge.
- d) Identifica la tipologia textual d'aquest text i especifica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text. [0'5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret]**

És un text narratiu. Hi ha la veu del narrador que, en primera persona, descriu la seua situació actual: immobilitzat en una cadira de rodes, veu passar cada dia una dona de la qual se sent enamorat i a la qual no gosa adreçar-se. La narració d'aquest estat de coses actual es presenta comparant-lo amb una experiència semblant viscuda durant l'adolescència. La tècnica narrativa s'acosta al monòleg interior.

Es pot identificar en el text l'estructura d'un narració: una primera part, en què hi ha plantejament de la situació i se suggereix el vincle d'aquesta situació amb la que va viure el protagonista en l'adolescència. Una part central, en la qual s'ofereix el paral·lelisme entre, d'una banda, l'experiència present i, de l'altra, l'experiència passada. El personatge repassa i valora la seua vida i els seus amors. I una part final, en què es presenta al lector la síntesi de l'estat anímic del personatge i la seua percepció de la situació que viu.

Atès aquest joc entre la narració de les vivències actuals en la maduresa i les evocades de l'adolescència, el text combina l'ús del present i del passat (imperfet i passat) Així mateix, la narració va combinada amb la descripció dels estats anímics.

2. Anàlisi lingüística del text

- a) Indica la pronunciació dels elements subratllats. [1 punt: 0,25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]**

1. no és una (línia 3): sorda o sonora? sonora
2. recorde (l. 18): oberta o tancada? oberta
3. mateix jove (l. 18): sorda o sonora? sonora
4. retorne (l. 24): oberta o tancada? tancada

- b) Llig els quatre fragments del text anterior que es reproduueixen a continuació i fixa't en les estructures sintàctiques que hi ha subratllades. Digues quin tipus d'oració subordinada són i la funció sintàctica que fan. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta]**

1. És possible que a hores d'ara jo senta un amor platònic (línies 1-2): Oració subordinada substantiva (o completiva); subjecte.

2. [...] és la sublimació d'un desig carnal que no puc satisfer (l. 3): Oració subordinada adjectiva (o de relatiu); complement (o modificador) del nom.
3. Sé que pensava en ella nit i dia (l. 8): Oració subordinada substantiva (o completiva); complement directe.
4. [...] vaig sentir una cruel decepció i dolor quan vaig saber que s'havia promés amb un jove militar (l. 9-10): Oració subordinada adverbial; circumstancial de temps (o subordinada adverbial de temps).

c) **Diges el significat que tenen aquestes paraules (o expressions) al text o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]**

1. *a hores d'ara* (línia 1): 'En aquests moments, en el present, en el moment actual': *ara, actualment*.
2. *rossa* (l. 6): 'Que té els cabells de color (tirant a) groc, entre el castany clar i el groc'.
3. *cambra* (l. 17): 'Habitació, estança (especialment destinada a dormir)': *habitació, estanç*a
4. *gaudir* (l. 20): 'Traure profit, fruir, disfrutar d'una cosa': *fruir, disfrutar*.

3. Expressió i reflexió crítica

- a) **Descriu les característiques bàsiques de l'escriptura teatral actual. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]**
- b) **Redacta un text de característiques semblants al de Carme Miquel, sobretot quant al registre, a la tipologia i als recursos expressius. Cal que reflectisca una situació similar a la plantejada pel text; pots inspirar-te en una pel·lícula, en un conte o en una novel·la, en un cas que coneixes o en la teua pròpia imaginació. (Extensió: unes 150 paraules). [2 punts]**

En els apartats de **Comprendre el text i d'Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responden amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/quèstio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: *Castello*, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.

Opció B

Juan Carlos Moreno Cabrera, «La diversitat lingüística mundial a l'era de la globalització», dins Juan Carlos Moreno i altres (ed.), *Llengua i immigració*, Barcelona, Generalitat, 2005², p. 1-2.

1. Comprendió del text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

- a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: la doble funció de les llengües, com a eina de comunicació i com a mitjà d'identificació; diversitat lingüística, comunicació i identitat.

Parts bàsiques del text

Primera part

-Primer paràgraf (línes 1-9): les llengües com a mitjans de comunicació: arguments a favor i en contra.

Segona part

-Segon paràgraf (línes 10-15): el doble paper de les llengües: comunicatiu i identitari.

Tercera part

-Tercer paràgraf (línes 16-23): síntesi final amb les conseqüències (prejudicis lingüístics perillosos) que duria no distingir aquestes dues funcions de les llengües.

- b) Resumeix el contingut del text en un màxim de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

- c) Identifica el registre lingüístic (formal/ informal) en què està escrit el text i especifica almenys dos trets característics d'aquest registre presents al text. [0'5 punts: 0'25 pel registre; 0'125 per tret]

Es tracta d'un text escrit en un registre formal. Trets: a) és un registre propi dels textos acadèmics i d'especialitat, en aquest cas, d'un text de sociolingüística. b) Presenta un lèxic amb un grau de formalitat mitjà-alt ("complex mecanisme de transmissió d'informació", *essencial*, *idiosincràsia*, *pressupòsits*, etc.) i termes específics (*llengua*, *idioma*, *diversitat lingüística...*); c) com correspon a aquest registre, inclou solucions morfològiques pròpies de l'estàndard formal (*defineix*, *aquest*) i presenta escassos marcadors diatòpics (llevat dels subjuntius en *-i* i del possessiu del tipus *seva*, més propis dels textos produïts fora del País Valencià); d) les estructures sintàctiques són complexes (oracions compostes i llargues); e) el text presenta una estructura pròpia dels textos expositivoargumentatius de registre formal.

- d) **Identifica la tipologia textual i específica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text. [0'5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret]**

És un text expositivoargumentatiu: a) domina de la funció referencial (informativa) o representativa; b) el text aporta arguments, concretament a favor de la doble funcionalitat de la llengua (comunicativa i identificativa); c) predomina l'objectivitat, ja que el llenguatge és denotatiu, com mostra, p. ex., l'ús de terminologia pròpia del tema abordat (cf. la resposta de la qüestió anterior, c)); d) aquest tipus de text és propi de l'àmbit acadèmic; e) predomina el present d'indicatiu a causa del caràcter atemporal; f) s'oculta l'emissor mitjançant passives reflexes o l'ús de la primera persona del plural (*es defineix, es considera, considerem...*); g) és un text escrit en registre formal i escassament marcat diatòpicament; g) hi ha connectors que organitzen l'exposició i l'argumentació (*tanmateix, a més, per tant*)

2. Anàlisi lingüística del text

- a) **Indica la pronunciació dels elements subratllats. [1 punt: 0,25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]**

1. es *defineix* (línia 1): sorda o sonora? sonora
2. error (l. 10): oberta o tancada? tancada
3. dos *aspectes* (l. 16): sorda o sonora? sonora
4. concloure (l. 18): oberta o tancada? oberta

- b) **Torna a escriure les frases següents substituint els elements subratllats en cadascuna pel pronom feble adequat [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta]**

1. per què hi ha tanta diversitat lingüística [...]? (línia 5): *per què n'hi ha tanta.*
2. Els imperialismes lingüístics i culturals [...] intenten convèncer-nos [...] (l. 7): *Els imperialismes lingüístics i culturals ho intenten.*
3. les llengües possibiliten que un individu s'integri en una comunitat (l. 13-14): *les llengües possibiliten que un individu s'hi integri*
4. les comunitats més petites haurien de renunciar a la seva llengua (l. 18-19): *les comunitats més petites haurien de renunciar-hi.*

- c) **Diges el significat que tenen aquestes paraules (o expressions) del text o posa'n un sinònim [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta comet un error, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]**

1. *tanmateix* (línia 3): 'Contràriament al que s'esperaria, malgrat el que semblava oposar-s'hi': *però, amb tot, tot amb tot, tot i això, amb tot i amb això, a pesar d'això, així i tot, malgrat tot.*
2. *enyora* ('l'ésser humà *enyora* un món unilingüe', l. 6): 'Trobar a faltar alguna cosa, sentir pena o tristor per haver perdut una cosa': *trobar a faltar.*
3. *idiosincràsia* (l. 12): 'Peculiaritats, característiques, temperament o caràcter distintius i propis d'un individu, d'un poble o d'un grup'.

4. *fer atenció* («Si fem atenció només a l'aspecte identificatiu», l. 20-21): ‘Fixar el pensament en alguna cosa, aplicar-hi l'enteniment’: *atendre, fixar-se, parar o posar atenció*.

3. Expressió i reflexió crítica

- a) Valora la repercussió de l'assaig de Joan Fuster en el context de l'època (Extensió: unes 150 paraules) [2 punt]
- b) El text de Juan Carlos Moreno Cabrera reflexiona sobre el paper de les llengües. Estàs d'acord amb el seu plantejament? Explica-ho en un text de característiques semblants, sobretot quant al registre, a la tipologia i als recursos expressius i la terminologia. Cal que hi aprofites tot el que has estudiat sobre la qüestió i que hi tingues present el nostre context sociolingüístic. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

En els apartats de **Comprendre el text i d'Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responden amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: *Castello*, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.